ROYAUME DE BELGIQUE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Premier Ministre, le ler mars 1985, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur un projet d'arrêté royal "modifiant l'arrêté royal du 20 août 1981 réglementant l'établissement et le fonctionnement des stations de radiodiffusion sonore locale", a donné le 4 mars 1985 l'avis suivant :

KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de lste maart 1985, door de Eerste Minister verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot wijziging van het koninklijk besluit van 20 augustus 1981 houdende reglementering voor het aanleggen en doen werken van de stations voor lokale klankradio-omroep", heeft de 4e maart 1985 het volgend advies gegeven :

OBSERVATION GENERALE.

Le projet a pour objet de modifier l'article 16 de l'arrêté royal du 20 août 1981 réglementant l'établissement et le fonctionnement des stations de radiodiffusion sonore locale. Il supprime notamment la disposition de cet article qui interdit aux stations de radiodiffusion locale de procéder à des émissions ayant un caractère de publicité commerciale et il fixe les conditions auxquelles doivent répondre les émissions de publicité commerciale de ces stations.

Le projet se fonde sur l'article 3, § 2, de la loi du 30 juillet 1979 relative aux radiocommunications, qui dispose :

> Le Roi fixe les règles générales d'octroi et de révocation des autorisations (visées au § 1er). Il peut déterminer les cas où ces autorisations ne sont pas requises.

De même que cette disposition a permis au Roi d'interdire aux stations de radiodiffusion locale de procéder à des émissions de publicité commerciale, elle Lui permet, après avoir abrogé cette interdiction, de fixer les conditions auxquelles doivent satisfaire les émissions de publicité commerciale de ces stations.

Dans l'état actuel de la législation, aucune loi n'interdit aux stations de radiodiffusion locale de procéder à des émissions de publicité commerciale, alors que l'article 28, § 3, de la loi du 18 mai 1960 organique des instituts de radiodiffusion-télévision belge interdit aux instituts publics de radiodiffusion de procéder à de telles émissions.

.../...

Le Gouvernement a saisi le Conseil d'Etat, section de législation, d'un projet de loi qui a notamment pour objet d'abroger l'article 28, § 3, de la loi précitée du 18 mai 1960. Ce projet, sur lequel le Conseil d'Etat a donné son avis le 4 février 1985, sous le n° L. 16.500/2, établit, en ce qui concerne la publicité commerciale, un régime applicable à la fois aux instituts publics et aux stations de radiodiffusion locale. Lorsque cette législation nouvelle sera entrée en vigueur, la disposition réglementaire qui fait l'objet du projet actuellement examiné devra, soit être abrogée, soit être mise en concordance avec cette législation.

+

EXAMEN DU TEXTE.

PREAMBULE.

A la fin de l'alinéa 1er, il y a lieu d'écrire : "..., notamment l'article 3;".

L'alinéa 2 vise l'article 4 de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles.

L'usage s'est établi de ne pas viser au préambule les textes de la loi spéciale qui constituent le fondement de la compétence de l'autorité dont le projet émane.

L'alinéa 2 doit donc être omis.

.../...

Il est proposé de rédiger l'alinéa 3, devenant l'alinéa 2, de la manière suivante :

"Vu l'arrêté royal du 20 août 1981 réglementant l'établissement et le fonctionnement des stations de radiodiffusion sonore locale, notamment l'article 16;".

DISPOSITIF.

Article unique.

L'article 16, 1°, en projet, dispose que pour faire de la publicité à caractère commercial, la station de radiodiffusion locale doit être dotée de la personnalité morale.

Le Conseil d'Etat n'aperçoit pas le motif pour lequel une distinction est faite entre les personnes morales et les personnes physiques, celles-ci pouvant être autorisées à émettre ou à transmettre des programmes sonores, mais ne pouvant pas être autorisées à y insérer de la publicité commerciale. Cette distinction ne trouve aucun fondement dans la loi précitée du 30 juillet 1979.

La rédaction suivante est proposée pour le 2° de l'article 16 en projet :

"2° les émissions de publicité commerciale doivent être groupées en périodes non successives dont la durée ne peut dépasser neuf minutes par heure ni dix pour cent du temps total d'émission journalier de la station;".

.../...

Le 3° de l'article 16 en projet serait mieux rédigé comme suit :

"3° les émissions de publicité commerciale doivent :

a) être reconnaissables en tant que telles et être nettement distinctes des autres émissions de la station;

b) être précédées et suivies, lors de chaque période, d'un indicatif ou d'une annonce appropriée;

c) être exemptes de toute référence directe ou indirecte à d'autres émissions".

Selon le 4°, a), de l'article 16 en projet, la publicité commerciale ne peut pas "présenter de tendance politique, religieuse, syndicale, idéologique ou philosophique".

La propagande pour une telle tendance ne constitue pas une publicité commerciale au sens de l'article 4, 6°, de la loi spéciale.

Le texte doit, dès lors, être compris comme interdisant d'inclure dans une publicité commerciale proprement dite des éléments de propagande pour une tendance politique, religieuse, syndicale, idéologique ou philosophique.

Le b) du 4° de l'article 16 en projet devrait faire l'objet d'un 5° dans la rédaction suivante :

.../...

"5° les stations de radiodiffusion locale ne peuvent limiter leur publicité à des biens ou à des services d'un seul groupe commercial ou financier ni accorder une exclusivité pour la publicité commerciale d'un produit déterminé ou d'un service déterminé".

+

OBSERVATION FINALE.

L'arrêté en projet doit comporter un exécutoire formant un article 2, ainsi rédigé :

"Notre Ministre des Communications et des Postes, Télégraphes et Téléphones et Notre Secrétaire d'Etat aux Postes, Télégraphes et Téléphones sont chargés, chacun en ce qui le concerne, de l'exécution du présent arrêté".

Corrélativement la mention "Article unique" doit être remplacée par "Article 1er".

ALGEMENE OPMERKING.

Het ontwerp beoogt artikel 16 van het koninklijk besluit van 20 augustus 1981 houdende reglementering voor het aanleggen en doen werken van de stations voor lokale klankradio-omroep, te wijzigen. Het heft met name de bepaling van dat artikel op die stations voor lokale radio-omroep het verzorgen van door handelsreclame gekenmerkte uitzendingen verbiedt, en het bepaalt de voorwaarden waaraan de uitzendingen van "handelspubliciteit" van die stations dienen te voldoen.

Het ontwerp steunt op artikel 3, § 2, van de wet van 30 juli 1979 betreffende de radioberichtgeving, dat luidt als volgt :

> "De Koning bepaalt de algemene regels inzake toekenning en intrekking van de in § 1 bedoelde vergunningen. Hij kan bepalen in welke gevallen die vergunningen niet vereist zijn".

Evenals deze bepaling de Koning gemachtigd heeft om aan de stations voor lokale radio-omroep verbod op te leggen handelspubliciteit uit te zenden, machtigt zij Hem om, nadat Hij dit verbod zal hebben ingetrokken, te bepalen aan welke voorwaarden de door die stations verzorgde uitzendingen van handelspubliciteit dienen te voldoen.

In de huidige stand van de wetgeving verbiedt geen enkele wet de stations voor lokale radio-omroep uitzendingen van handelspubliciteit te verzorgen, terwijl artikel 28, § 3, van de wet van 18 mei 1960 houdende organisatie van de instituten der Belgische radio en televisie aan de openbare instituten voor radio-omroep verbod oplegt zodanige uitzendingen te verzorgen.

De Regering heeft aan de Raad van State, afdeling wetgeving, een wetsontwerp voorgelegd dat onder meer strekt tot opheffing van artikel 28, § 3, van de voormelde wet van 18 mei 1960. Dat ontwerp, waarover de Raad van State op 4 februari 1985 onder het nummer L. 16.500/2 advies heeft gegeven, treft ten aanzien van de handelspubliciteit een regeling die zowel voor de openbare instituten als voor de stations voor lokale radio-omroep geldt. Wanneer deze nieuwe wetgeving in werking zal zijn getreden, zal de verordeningsbepaling waarop het thans onderzochte ontwerp betrekking heeft, ofwel opgeheven moeten worden, ofwel met die wetgeving in overeenstemming moeten worden gebracht.

+

ONDERZOEK VAN DE TEKST.

AANHEF.

Aan het einde van het eerste lid schrijve men : "... inzonderheid op artikel 3;".

Het tweede lid verwijst naar artikel 4 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Het is gebruikelijk geworden in de aanhef niet te verwijzen naar de teksten van de bijzondere wet die voor de overheid waarvan het ontwerp uitgaat de rechtsgrond van haar bevoegdheid vormen.

Het tweede lid moet dus vervallen.

Voorgesteld wordt het derde lid, dat het tweede lid wordt, als volgt te redigeren :

"Gelet op het koninklijk besluit van 20 augustus 1981 houdende reglementering voor het aanleggen en doen werken van de stations voor lokale klankradio-omroep, inzonderheid op artikel 16;".

BEPALEND GEDEELTE.

Enig artikel.

Het ontworpen artikel 16, 1°, bepaalt dat een station voor lokale radio-omroep dat handelspubliciteit wil maken, rechtspersoonlijkheid moet bezitten.

Het is de Raad van State niet duidelijk waarom een onderscheid wordt gemaakt tussen rechtspersonen en natuurlijke personen. Deze laatsten kunnen namelijk gemachtigd worden om klankprogramma's uit te zenden of over te brengen maar niet om er handelspubliciteit in op te nemen. Voor dit onderscheid is er in de voormelde wet van 30 juli 1979 geen rechtsgrond voorhanden.

Voorgesteld wordt 2° van het ontworpen artikel 16 als volgt te redigeren :

"2° de uitzendingen van handelspubliciteit moeten gegroepeerd worden in niet opeenvolgende tijdsblokken waarvan de duur negen minuten per uur of tien percent van de totale zendtijd van het station per etmaal, niet mag overschrijden;".

De tekst onder 3° van het ontworpen artikel 16 zou beter als volgt worden geredigeerd :

"3° de uitzendingen van handelspubliciteit moeten :

a) als zodanig herkenbaar zijn en duidelijk onderscheiden zijn van de overige uitzendingen van het station;

b) naar aanleiding van ieder tijdsblok voorafgegaan en gevolgd worden door een kenwijsje of door een passende aankondiging;

.../...

c) vrij zijn van iedere rechtstreekse of zijdelingse verwijzing naar andere uitzendingen".

Volgens 4°, a), van het ontworpen artikel 16 mag de handelspubliciteit "geen politieke, godsdienstige, syndicale, ideologische of filosofische strekking vertonen".

De propaganda voor een dergelijke strekking is geen handelspubliciteit in de zin van artikel 4, 6°, van de bijzondere wet.

De tekst moet derhalve begrepen worden als een verbod om in de eigenlijke handelspubliciteit elementen op te nemen die propaganda opleveren voor een politieke, godsdienstige, syndicale, ideologische of filosofische strekking.

De tekst onder b) van 4° van het ontworpen artikel 16 zou een als volgt geredigeerd 5° moeten worden :

"5° de stations voor lokale radio-omroep mogen hun publiciteit niet beperkt houden tot goederen of diensten van slechts één commerciële of financiële groep noch exclusief voor een bepaald produkt of voor een bepaalde dienst handelspubliciteit maken".

+

SLOTOPMERKING.

Het ontworpen besluit dient een uitvoeringsbepaling te bevatten in de vorm van een aldus luidend artikel 2 :

.../...

"Onze Minister van Verkeerswezen en Posterijen, Telegrafie en Telefonie en Onze Staatssecretaris voor Posterijen, Telegrafie en Telefonie zijn, ieder wat hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit".

Dienovereenkomstig moet de vermelding "Enig artikel" worden vervangen door "Artikel 1".

La chambre était composée de

Messieurs : J. LIGOT, président de chambre,
de Heren : kamervoorzitter,

A. VANWELKENHUYZEN, conseillers d'Etat,
P. FINCOEUR, staatsraden,

Madame : M. VAN GERREWEY, greffier,
Mevrouw : griffier.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. A. VANWELKENHUYZEN.

Le rapport a été présenté par Mme M.-L. THOMAS, auditeur.

De kamer was samengesteld uit

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. A. VANWELKENHUYZEN.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. M.-L. THOMAS, auditeur.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER, LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,

M. VAN GERREWEY. J. LIGOT.